

Hogyan kerülhet Magyarországra, és hogyan terjed?

Fertőzött területről behozott és ellenőrizetlen növényekkel, mely jelenleg a legnagyobb kockázatot jelenti.

A kórokozó **fertőzött szaporítóanyaggal nagy távolságra juthat el**, maggal viszont nem terjed. Természetes módon a fertőzött növények faszöveti nedveiből táplálkozó kabócák terjesztik. A tünetmentes, fertőzött lágyszárú növény akár **egyetlen hajtásával is bekerülhet a kórokozó**. Bekerülése után a terjesztésben nagy szerepe van tehát a kabócnak, amelyek a növény szállítószöveiből táplálkozva viszik tovább a baktériumot az egészséges növényekre. Közülük a tajtékos kabóca (*Philaenus spumarius*) egész Európában, így hazánkban is széles körben elterjedt.

Mit lehet tenni a betegség behurcolásának és terjedésének megakadályozására?

A hatóság:

- szigorú szabályokat ír elő a gazdanövények kereskedelmére a 2016/2031 (EU) rendelet és a hozzá kapcsolódó rendeletek alapján,
- intenzív hazai felderítési programot működtet a *Xylella fastidiosa* behurcolása és terjedése elleni intézkedésekről szóló 2020/1201 (EU) rendelet értelmében.

A termelő, a forgalmazó:

- Nagy gondot fordítson arra, hogy megbízható helyről szerezze be áruját!
- Tájékozódjon a baktérium európai gazdanövényeinek forgalmazására előírt növényútlevél-kötelezettségeiről!

A lakosság:

- Külföldi utazásaiból ne hozzon haza növényt, vagy hajtást!

A külföldről behozott növények hatalmas kockázatot jelentenek.

További információk:

Kinek mi a szerepe az országos védelmi programban? (a Nemzeti Készenléti Terv tartalmazza)
portal.nebih.gov.hu/-/tajekoztatok-kiadvanyok

A Nébih növényegészségügyi aloldalán további hasznos információ érhető el:
portal.nebih.gov.hu/novenyegeszsegugy

Bejelentés kötelezett károsítók:
portal.nebih.gov.hu/web/guest/-/bejelenetes-kotelezett

Látogasson el honlapunkra:
portal.nebih.gov.hu

A haszon- és dísnövényeinket fenyegető *Xylella fastidiosa* baktériumról

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
Növényvédelmi Igazgatóság

A kórokozónak 6 alfaját ismerjük, melyeknek összesen több száz gazdanövénye van. Az alfajtól és az éghajlati viszonyoktól függően, a baktériumfertőzés különböző gazdanövényeken eltérő mértékű megbetegedéshez vezethet. Egyik ilyen betegség a szőlőnövények pusztulásához vezető száradás (Pierce betegség).

Melegigényes baktérium faj, mely az amerikai kontinensen őshonos. Európában először 2013-ban találták meg a dél-olaszországi Puglia tartományban, és 4 év alatt több mint 1 millió olajfa pusztulását okozta. Valószínűleg fertőzött dísnövénnyel került be Olaszországba, ahogyan Korzikára, Dél-Franciaországba, Németországba,

Portugáliába és Spanyolországba is. Ezeken a területeken később főként csonthéjas gyümölcsfákon és dísnövényeken mutatták ki.

pusztuló olajfák

Miért jelent veszélyt?

- a növény **teljes és gyors pusztulását** okozhatja
- egyes növények **tünetmentesen hordozzák a baktériumot**, ezek behozatala nagy kockázatot jelent
- sok gazdanövényét **nagy mennyiségben forgalmazzák** világszerte
- az egyre gyakoribb hosszú, forró nyarak a tartós, száraz időszakokkal **növelik a baktérium megtelepedésének kockázatát**
- a betegség elleni védekezéshez jelenleg **nem áll rendelkezésre megfelelő növényvédőszeres eljárás**

Mely növényeinket fertőzheti?

Legfontosabb termesztett és vadon élő, veszélyeztetett növényeink:

- haszonnövények/gyümölcsfélék: **olajfa, szőlő, mandula, cseresznye, őszibarack, szilva**
- dísnövények: **levendula, leander, rózsza, muskátli, mirtuszlevelű pacsirtafű, kávécsereje**
- erdészeti növények: **juhar, tölgy**

Hogyan ismerjük fel, milyen tünetek utalnak a jelenlétére?

Tünetei között szerepel a levélszél-perzselődés, azonban nagy hasonlóságot mutatnak a környezeti hatások, a víz- és tápanyaghiány okozta elváltozásokkal. Ezekről a tünetektől az különbözteti meg, hogy a baktériumnál a levelek a szélüktől kiindulva kezdenek sárgulni, míg a vízhiánynál a sárgulás a levél közepétől kezdődik és onnan halad kifelé. Gyakran figyelhető meg éles határvonal az egészséges és beteg levélrész között. Az őszibarackon az USA-ban ízközrövidülést, és csökkent gyümölcsméretet figyeltek meg. **Előfordulhat azonban, hogy tünetmentes a fertőzés.**

fertőzött szőlő (Pierce betegség)

fertőzött leander

fertőzött cseresznyelevelek

fertőzött cseresznyeág

kipusztult olajfák

fertőzött olajfahajtások

fertőzött pacsirtafűhajtás

fertőzött kávécsereje